

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 1. aprill 2022
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0092(COD)

7808/22
ADD 4

CONSOM 78
MI 246
COMPET 203
ENER 118
ENV 313
SUSTDEV 75
DIGIT 73
CODEC 421
IA 36

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	31. märts 2022
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	SWD(2022) 86 final
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE Lisatud dokumendile: Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega muudetakse direktiive 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL seoses tarbijate võimestamisega üleminekul rohelisele majandusele, pakkudes paremat kaitset ebaausate tavade vastu ja paremat teavet

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2022) 86 final.

Lisatud: SWD(2022) 86 final

Brüssel, 30.3.2022
SWD(2022) 86 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse direktiive 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL seoses tarbijate
võimestamisega üleminekul rohelisele majandusele, pakkudes paremat kaitset ebaausate
tavade vastu ja paremat teavet

{COM(2022) 143 final} - {SEC(2022) 166 final} - {SWD(2022) 85 final}

Kommenteeritud kokkuvõte
Mõjuhinnang algatuse kohta, mille eesmärk on tarbijate võimestamine üleminekul rohelisele majandusele
A. Vajadus meetmete järele
Mis on probleem ja miks on tegemist ELi tasandi probleemiga?
<p>Käesolevast mõjuhinnangust on näha, et</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarbijatel ei ole piisavalt usaldusväärset teavet toodete kestlikkuse kohta (keskkonnaomadused, kasutusiga, parandatavus); • tarbijad puutuvad kokku eksitavate kaubandustavadega (toodete enneaegne vananemine, organisatsioonide poolne ökoeksitamine, kestlikkusemärgiste ja digitaalsete teabevahendite läbipaistmatus ja ebausaldusvärsus). <p>See on vastuolus Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärgiga minna üle keskkonnasäästlikumale majandusele ja ühiskonnale, s.t viia ellu rohepööre.</p> <p>Nimetatud probleemid panevad ebasoodsasse olukorda</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarbijad, kuna sunnivad neid tegema mitteoptimaalseid valikuid, vähendavad nende usaldust praegu kättesaadava keskkonnateabe vastu ja takistavad neid aktiivselt osalemast üleminekus keskkonnasäästlikule majandusele; • need ettevõtjad, kes pakuvad tõeliselt kestlikke tooteid, võrreldes ettevõtjatega, kes selliseid tooteid ei paku. Lisaks võivad mõnel ettevõtjal tekkida tarbetult suured nõuete täitmisega seotud kulud, kuna ELi riigid hakkavad eespool nimetatud probleemide kaotamiseks rakendama erinevaid lahendusi. <p>Lisaks ei käsitleta praegu piisavalt mittekestlike tarbimisvalikute mõju keskkonnale. Mõjuhinnangus on kindlaks tehtud kõnealuste probleemide kaks peamist põhjust:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. turutõrked, mis on tingitud sellest, et ettevõtjatel ei ole piisavalt majanduslikke stiimuleid esitada teavet toodete kestlikkuse kohta või kaotada kindlakstehtud tavad; 2. ebapiisavalt kohandatud ELi normid, mille tõttu on liikmesriikide ametiasutustel keeruline lahendada tulemuslikult probleeme, mille nad on kindlaks teinud.
Mida tuleks saavutada?
<p>Algatusega püütakse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tagada nii tarbijate kui ka kauplejate huvides ELi ühtse turu tõrgeteta toimimine; 2. edendada tarbimise rolli ELi kliimaeesmärkide saavutamisel ja keskkonna kaitsmisel. <p>Nõudluse poolel peaks algatus aitama leevendada tarbijate ebasoodsat olukorda, suurendada tarbijate usaldust ja tarbijaid võimestama, et nad saaksid aktiivselt osaleda üleminekus rohelisele majandusele. Pakkumise poolel püütakse algatusega tagada ettevõtjatele võrdsed tingimused ja õiguskindlus.</p> <p>Konkreetsed eesmärgid on järgmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. võimaldada tarbijatel teha teadlikke ostuotsuseid (millega edendatakse kestlikku tarbimist); 2. kaotada tavad, mis juhivad tarbijaid eksitavalt kestlikest tarbimisvalikutest eemale; 3. tagada ELi õigusnormide parem ja järjekindlam kohaldamine.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus (subsidiarsus)?
Tarbijakaitse on ELi riikide valitsuste ja ELi ühine vastutusala (jagatud pädevus), seega on ELil volitus vajaduse

korral tegutseda.

Algatusega püütakse lahendada probleeme, mis on laialt levinud ja millel on kõikjal ELis samad põhjused. Kuna ELi riigid töötavad ühepoolselt välja õigusakte nende probleemide lahendamiseks, vähendaksid käesoleva algatuse raames võetavad ELi-üleised meetmed õiguslikku killustatust ühtsel turul ning leevendaksid piiriüleste kaubandustõkete ja erineval tasemel tarbijakaitse tagajärgi.

Lisaks ei hooli kliimamuutused ja keskkonnaseisundi halvenemine riigipiiridest – mittekestlik tarbimine ühes riigis võib mõjutada ka teisi riike. Seega võimaldaks ühine tegutsemine ELi tasandil lahendada probleeme ELi kui terviku jaoks tulemuslikumalt.

B. Lahendused

Millised on poliitikavariandid eesmärkide saavutamiseks? Kas on olemas eelistatud variant? Kui ei, siis miks?

Mõjuhindangus on kindlaks tehtud mitu eelistatud poliitikavarianti, mis tagaksid käesoleva algatuse kooskõla teiste algatustega, mida praegu ette valmistatakse (keskkonnaväidete algatus ja kestlike toodete algatus).

Järgmised eelistatud variandid on eraldiseisvad ning hõlmavad mitmel juhul üldisi norme, mida täiendavad otstarbekalt teised kaks viidatud algatust:

1. esitada teavet kauba vastupidavusega seotud tootjapoolse müügarantii olemasolu (või puudumise) kohta ning selle kohta, kui kaua pakutakse tasuta tarkvarauuendusi;
2. esitada hinnang parandatavuse kohta või muud parandamisega seotud teavet, kui see on asjakohane/olemas;
3. keelata teatavad tavad, mis on seotud toodete lühikese kasutusega;
4. sätestada normid, et tagada keskkonnaväidete ausus, keelates selleks teatavad ökoeksitamise tavad;
5. sätestada normid, et tagada kestlikkusmürgiste ja kestlikkusteabe edastamise vahendite läbipaistvus ja usaldusvärsus.

Kuidas?

- 1. ja 2. variant eeldavad tarbijaõiguste direktiivis (direktiiv 2011/83/EL) sihipäraste muudatuste tegemist.
- 3., 4. ja 5. variant eeldavad ebaausate kaubandustavade direktiivis (direktiiv 2005/29/EÜ) sihipäraste muudatuste tegemist.

Millised tooted?

- 1. variant hõlmab kõiki tooteid, v.a sellised tarkvarauuendused, mis on olulised vaid teatavate kaupade puhul. Lisaks otsustati, et kauplejad peaksid esitama teavet vastupidavusega seotud tootjapoolse müügarantii puudumise kohta ainult energiat tarbivate kaupade puhul.
- 2. variandi puhul tootemääratlust ei esitatud (meedet kohaldatakse alati, kui nimetatud teave tuleb kohaldatava õiguse kohaselt kättesaadavaks teha).
- Samamoodi ei esitatud tootemääratlust 3., 4. ja 5. variandi puhul, kuna neid meetmeid kohaldatakse konkreetsete kaubandustavade suhtes olenemata sellest, mis tootega on tegemist.

Millised on eri sidusrühmade seisukohad? Kes millist varianti toetab?

Tarbijaühendused toetavad üldiselt eelistatud poliitikavariante. 1., 3. ja 4. variandi puhul pooldaksid nad meetmeid, mis on kavandatud meetmetest kõrgelennulisemad.

Ettevõtjate ühendused peavad tulemuslikuks valitud 1. ja 4. varianti, kuid osutavad ka mõõdukatele kuludele, mis nendega kaasneksid. Mõningast vastuseisu esineb nende seas 3. variandi suhtes, kuna sellega kaasnevaid kulusid peetakse suureks. Samas on nende näol tegu sidusrühmaga, kes peab kõige suurema tõenäosusega tulemuslikuks 5. varianti.

Liikmesriikide ametiasutused toetavad üldiselt valitud variante, eriti 3., 4. ja 5. varianti, kuna need hõlbustaksid

ametiasutuste tööd nõuete täitmise tagamisel.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariantide eelised?

Tarbijad saaksid üldjuhul märkimisväärset kasu.

Neil oleks võimalik **teha paremaid otsuseid** tänu sellele, et

- müügikohtades on paremini kättesaadav ja usaldusväärsem teave kauba vastupidavusega seotud tootjapoolse müügigarantii olemasolu kohta ning selle kohta, kui kaua pakutakse tasuta tarkvarauuendusi;
- kättesaadav on hinnang parandatavuse kohta või muu parandamisega seotud asjakohane teave;
- võetakse meetmeid, et hoida ära ökoeksitamine, pikendada toodete kasutusiga ning vähendada läbipaistmatute või ebausaldusväärsete kestlikkumärgiste ja digitaalsete teabevahendite kasutamist.

Samuti **kaitstaks paremini** tarbijate **õigusi**:

- tarbijatel oleks lihtsam näha, millistele toodetele pakub tootja vastupidavusega seotud pikendatud müügigarantiid, ja selle valida, kui see vastab nende vajadustele;
- tarbijaid eksitatakse vähem valede keskkonnaväidetega ning ebausaldusväärsete või läbipaistmatute kestlikkumärgiste ja digitaalsete teabevahenditega;
- tooted, mille tarbijad ostavad, ei muutuks oodatust varem kasutuskõlbmatuks.

Keskkond

Tarbijad valiksid suurema tõenäosusega tooted, mis on kestlikud (tooted on toodetud väiksema keskkonnamõjuga, nad kestavad eeldatavasti kauem ja neid on võimalik rohkem parandada).

Ettevõtlus

Väheneks selliste võimalike piiriüleste kaubandustõkete arv, mida põhjustavad ELi riikide kehtestatud ühepoolsed meetmed. Võrdsed tingimused tooksid kaasa eelkõige 3., 4. ja 5. variant, kuna nende eesmärk on kaotada ebaõiglasel taval, mida mõni ettevõtja kasutab.

Millised on eelistatud poliitikavariantide kulud?

Ettevõtjatele tekitab lisakulusid teabe esitamine vastupidavusega seotud müügigarantii, tasuta tarkvarauuenduste pakkumise aja ja remondi kohta.

Need kulud peaksid siiski olema piiratud ning ehkki kulud kanduvad tõenäoliselt üle tarbijatele, ei peaks need eelduste kohaselt avaldama kahjulikku mõju nõudlusele, eriti kuna tarbijad maksavad märksa meelsamini toodete eest, mis kestavad kauem või mida on kergem parandada.

Lisakulusid toob ka ökoeksitamise ja enneaegse vananemise ärahoidmine, kuid peamiselt neile ettevõtjatele, kes praegu rakendavad nendega seotud tavasid. Teistele tulevad kasuks võrdsed tingimused, kuna nimetatud tavad kaotatakse.

Normid, mille eesmärk on tagada kestlikkumärgiste ja kestlikkusteabe edastamise vahendite läbipaistvus ja usaldusväärsus, tekitavad lisakulusid organisatsioonidele, kes neid märgiseid väljastavad. Need kulud kanduvad tõenäoliselt üle märgiseid taotlevatele ettevõtjatele, kuid ettevõtjad võivad otsustada taotleda tulevikus vähem märgiseid.

Liikmesriikide ametiasutustel tuleb kanda kulud, mis on seotud uute kohustuste täitmise tagamisega. Samas on mõni ametiasutus märkinud, et selgemad normid ökoeksitamise ja toodete lühikese kasutusea kohta võivad tegelikult

nende jaoks kokkuhoidu tähendada, võttes arvesse raskusi kehtivate normide täitmise tagamisel ja selleks kuluvaid vahendeid.

Juhime tähelepanu ka sellele, et eri variantide kombineerimisel peaks normide täitmise tagamise kulude ja ettevõtjate kulude osas (nt uute meetmetega tutvumise ja sisekontrollide kulud) tekkima teatav mastaabisääst.

Milline on mõju VKEdele ja konkurentsivõimele?

Kooskõlas kehtiva ELi tarbijaõigusega ei ole ette nähtud erandeid väikestele, keskmise suurusega ja mikroettevõtjatele, kuna see oleks vastuolus tarbijakaitse normide üldeesmärgiga. Samuti oleks see vastuolus VKEde huvidega, kuna tarbijate kaitse tase oleks madalam ja seega oleks tarbijate usaldus neilt ooste sooritades väiksem.

Seepärast kannaksid VKEd eespool nimetatud kulud. Samas tuleks ka VKEdele kasuks turul õiglasemate tavade rakendamine, mis tagab võrdsed tingimused, ning piiriüleste kaubandustõkete vähenemine, vältides ELis võimaliku õigusaktide rägastiku tekkimist, kui eri riigid rakendaksid erinevaid lahendusi.

Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigielarvetele ja ametiasutustele?

Ametiasutustel tekivad uute normide täitmise tagamisega seotud lisakulud, kuigi 4. ja 5. variant võivad tegelikult kaasa tuua kokkuhoiu ning valitud variantide kombineerimisel on oodata teatavat mastaabisäästu.

Lisaks tuginevad valitud variandid hiljutistele seadusandlikele muudatustele normide täitmise tagamise vallas.

Kas on oodata muud olulist mõju?

Muud olulist mõju, sealhulgas ELi mittekuuluvatele riikidele, ei ole kindlaks tehtud.

Hinnatud on ka variantide kooskõla muude praegu ettevalmistamisel olevate õigusaktide ja seonduvate algatustega ning seda kooskõla on eelistatud variantide valimisel hoolikalt arvesse võetud. Kõik valitud variandid on mõeldud täiendama olemasolevaid õigusakte ja hõlbustama normide täitmise tagamist.

Proportsionaalsus?

Nagu eespool märgitud, on kindlaks tehtud mitu eelistatud poliitikavarianti, millega tagatakse, et käesolev algatus on kooskõlas keskkonnaväidete algatuse ja kestlike toodete algatusega, mis on praegu ettevalmistamisel.

Valitud variante peetakse proportsionaalseks, pidades silmas praegust tarbijakahju, tarbijate heaolu eeldatavat paranemist, ettevõtjatel ja ametiasutustel tekkivaid kulusid ning CO₂ heite ja muu keskkonnamõju vähenemise eeldatavat positiivset mõju ühiskonnale.

Variante, millega kaasneksid ettevõtjatele väga suured kulud, ei ole valitud või heideti need varajases etapis kõrvale.

D. Järeelmeetmed

Millal poliitika läbi vaadatakse?

Lisaks sellele, et jälgida algatuse toimimist korrapäraselt, teeme ettepaneku, et selle kohta tuleb aru anda kolm aastat pärast algatuse rakendamise algust.